

Efter visning

Följande fördjupningsuppgifter syftar till att följa upp och fördjupa de tankar och idéer kring hållbar samhällsutveckling som lyftes vid visningen av utställningen Framtidsland.

Fördjupningsuppgift 1 – Den hållbara staden 2114

Eleverna får i uppdrag att skapa sitt eget hållbara samhälle utifrån de områden som lyfts i utställningen Framtidsland. Syftet är att eleverna ska få ett helhetsperspektiv och en fördjupad förståelse för hur olika samhällsdelar påverkar och är direkt beroende av varandra när det kommer till att skapa ett hållbart samhälle. Denna fördjupningsuppgift kan med fördel vara tvärvetenskaplig, men uppgiften kan även anpassas beroende på ämne, välj då ut ett specifikt område i den framtida staden som eleverna fokuserar på.

TID

Ca 180-240 minuter.

TEMA

Hållbar utveckling, Framtid, Stadsplanering, Teknisk utveckling, Regler & Normer etc.

INSTRUKTIONER

Dela in eleverna i grupper, ca 4-6 elever per grupp, och låt dem själva fördela ansvarsområden. Låt grupperna välja redovisningsmetod, men tydliggör att samtliga grupper ska ha formulerat stadens manifest.

Manifestet ska innehålla stadens motto/valspråk, centrala hållbarhetsmål samt en fiktiv berättelse/intervju från en individ som lever i staden. Det ska även innehålla en kortare del där de motiverar och reflekterar över hur de valt att utforma sin stad med relevanta källhänvisningar.

STEG 1 – VILKA CENTRALA DELAR BEHÖVS I EN STAD? (ca 30 min)

Låt grupperna brainstorma kring vilka centrala delar som behövs i en stad för att den ska fungera, tillgodose invånarnas behov och vara attraktiv och trivsamt att bo i. De ska även bestämma stadens storlek, geografisk placering etc. Låt dem skapa en prioriteringslista över vilka behov och delar som är viktigast för just deras stad. Beroende på tid och ämne kan du som lärare antingen välja ut ett område som samtliga grupper ska fokusera på, låta eleverna själva välja ett par områden som de fokuserar på eller låta varje grupp fördjupa sig i samtliga områden:

STEG 2 – MANIFEST & RESEARCH (ca 80-180 min)

Låt grupperna formulera egna frågeställningar, utefter valda områden, som de tar med sig ut på stan, skolan, arbetsplatser etc för att undersöka vad andra anser vara viktigt i en framtida hållbar stad. Uppmana grupperna att använda sig av resultatet när de börjar formulera stadens hållbarhetsmål och motto. Låt sedan grupperna fundera över och söka kunskap kring hur deras stad ska uppnå målen – t ex genom regler? Ny teknik? Ny stadsplanering? Nya normer? Uppmana grupperna att komma med så konkreta förslag som möjligt. Låt grupperna skapa en fiktiv berättelse/intervju där en person i staden berättar om sitt liv. Uppmana eleverna att berätta om detaljer i personens vardag som skvallrar om hur staden fungerar.

- **TRANSPORT** Hur transporterar man sig i er stad? Längre respektive kortare sträckor? Varför? Hur fungerar transportmedelen? Vad drivs de av? Hur anpassas stadsplaneringen?
- **MÄNNISKAN** Hur styrs er stad? Vilka normer och regler råder i samhället? Vilka får bo i er stad? Religiös tro? Varför?
- **MAT** Vad äter man i er stad? Hur och var produceras maten? Varför?
- **JOBB & UTBILDNING** Vad arbetar man med i er stad, vilka jobb behövs? Varför? Vad lär man sig i skolan? Hur länge arbetar/pluggar man? Varför? Regler och direktiv?
- **BOENDE** Hur och med vilka bor man i er stad? Hur är husen konstruerade? Varför? Regler/direktiv?
- **KONSUMTION** Vad lägger man pengar på i er stad? Hur handlar man? Vad äger man? Vad delar man? Varför?
- **ENERGI** Hur drivs er stad (bostäder, industrier, offentliga byggnader, arbetsplatser etc)? Varför? Regler och direktiv?

STEG 3 – REDOVISNING

Anpassa och sätt ramar för presentationernas omfattning och upplägg så det passar ämnet/ämnena. Uppmuntra gärna redovisningsformer med visuella inslag. Varje presentation ska innehålla stadens namn, motto, demografi etc samt en beskrivning av stadens hållbarhetsmål och gruppens förslag/exempel på hur dessa uppnås.

Tips!

Låt eleverna göra ett eget återbesök på utställningen Framtidsland där de i fördjupningsstationen kan lyssna till en rad olika forskare och experter som pratar om olika idéer och förslag på hur vi ska kunna skapa ett hållbart samhälle i framtiden! som passar det ämne som du undervisar i!

Fördjupningsuppgift 2 – Löpsedeln

I denna övning får eleverna fördjupa sig inom ett valfritt hållbarhetsrelaterat område kopplat till utställningen Framtidsland. Uppgiften går ut på att skriva en debattartikel och syftet med uppgiften är att eleverna ska få en fördjupad förståelse och inblick i hållbarhetsfrågors komplexitet, granska och värdera källor och öva på att driva en sakfråga. Övningen går bra att göra på valfritt språk.

TID

Ca 60-80 minuter.

TEMA

Hållbar utveckling, Klimatförändringar, Demokrati, Källkritik, Argumentation, Etik.

INSTRUKTIONER

Låt klassen reflektera över vilka frågor som lyftes i utställningen Framtidsland. Introducera sedan uppgiften genom att visa löpsedlarna och de förslag på frågeställningar som kan användas som utgångspunkt för artiklarna. Låt eleverna arbeta enskilt eller i mindre grupper med att skriva en artikel kopplat till valfri löpsedel. Uppmana eleverna att driva en tydlig linje genom texten, och belys vikten av att argumentationen och tesen bygger på källor som går att härleda.

Löpsedelsrubriker samt tips på frågeställningar:

- **FRÅN OHÅLLBART TILL ENERGISMART!**
Är det möjligt att göra energitillförseln i Sverige 100 procent förnybar? Och även 100 procent hållbar? Vilken är framtidens teknik?
- **KÄRNKRAFT: HOT ELLER HOPP?**
Vad finns det för risker och problem med kärnkraften? Kan vi klara oss utan den?
- **SLÄCK LAMPAN – TÄND HOPPET!**
Hur hushåller vi med energin egentligen? I skolan? Hemmet? Samhället? Hur blir vi energismarta?
- **DEN FLYTANDE STADEN – KLIMATFLYKTINGARNAS HOPP?**
Hur står det till med havsnivån idag? Vad beror det på och hur kommer det påverka oss i framtiden? Är flytande städer lösningen?
- **FÖRÄNDRA VÄRLDEN NU!**
Vems är ansvaret att skapa ett hållbart samhälle? Staten, företagen eller individen? Hur kan vi påverka?
- **ÖVER EN MILJARD UTAN EL**
Hur många människor i världen är utan elektricitet? Vad innebär detta? Hur lever man då? Vilka lösningar kan göra skillnad? Vad skulle hända om det blev ett långt strömavbrott i Sverige?

Tips!

Uppmuntra gärna eleverna att skicka in artiklarna till t ex lokaltidningen, skoltidningen, skolans hemsida etc.

- **LIKA RÄTTIGHETER – LIKA UTSLÄPP?**

Vad är ett ekologiskt fotavtryck? Hur stort har vi i Sverige? Hur stora har andra länder? Vad beror det på? Betyder alla människors lika rättigheter också att alla människor har rätt att släppa ut lika mycket växthusgaser? Vad händer om alla börjar släppa ut lika mycket som vi?

- **DIN EGEN ORGANBANK – SNART VERKLIGHET!**

Varför ska vi odla organ? Hur kommer det påverkas oss och samhället? Etiska aspekter?

- **DET STORA KÖTTKRIGET!**

Hur mycket kött äter vi idag? Varför är det så ohållbart? Vilka lösningar kan göra skillnad?

- **KÖPSTOPP: BOTTEN ELLER TOPPEN?**

Vad och hur mycket konsumerar vi? Varför? Vad skulle hända om vi slutade konsumera? Vad är en hållbar konsument?

Det går självklart att göra egna löpsedlar som passar det ämne som du undervisar i!

NYHETSLÖPET

**FRÅN
OHÅLLBART
TILL
ENERGI-
SMART!**

NYHETSLÖPET

**KÄRN-
KRAFT:
HOT
ELLER
HOPP**

NYHETSLÖPET

**SLÄCK
LAMPAN –
TÄND
HOPPET!**

NYHETSLÖPET

**DEN FLYTANDE
STADEN –
KLIMAT-
FLYKTINGARNAS
HOPP?**

NYHETSLÖPET

**KÖPSTOPP:
BOTTEN
ELLER
TOPPEN?**

NYHETSLÖPET

**ÖVER EN
MILJARD
UTAN
EL**

NYHETSLÖPET

**LIKA
RÄTTIGHETER
LIKA
UTSLÄPP?**

NYHETSLÖPET

**DIN EGEN
ORGANBANK –
SNART
VERKLIGHET**

NYHETSLÖPET

**DET
STORA
KÖTT-
KRIGET!**

NYHETSLÖPET

**FÖRNYA
VÄRLDEN
NU!**

Fördjupningsuppgift 3 – Klimatdebatten

I denna övning får eleverna fördjupa sig inom ett valfritt hållbarhetsrelaterat område kopplat till utställningen Framtidsland. Uppgiften går ut på att argumentera för- eller emot olika frågor rörande hållbarhet som lyfts i utställningen Framtidsland. Syftet är att de ska få fördjupad inblick och förståelse för olika perspektiv och argument som finns kring olika hållbarhetsfrågor. De får även granska och värdera källor samt öva på att driva och argumentera för teser och åsikter som nödvändigtvis inte är deras egna.

TID

Ca 120 minuter.

TEMA

Hållbar utveckling, Klimatförändringar, Demokrati, Argumentation, Källkritik, Retorik.

INSTRUKTIONER

Dela in eleverna i grupper, ca 6-8 elever i varje. Inom varje grupp får hälften av eleverna i uppgift att driva en tes för och hälften emot ett givet påstående. Nedan finns förslag på lämpliga debattämnen, men grupperna kan också komma på egna ämnen som rör klimat, energi eller hållbar utveckling. Eleverna får sedan samla argument för den givna ståndpunkten samt förbereda ett kortare anförande där de presenterar sin tes och sina huvudargument. Varje debatt får sedan en viss tid, som ska hållas! Börja med att ge både förespråkarna och motståndarna tid att lägga fram sina argument och släpp sedan debatten fri. Resten av eleverna i klassrummet fungerar som publik och jury. Du som lärare, eller någon elev, fungerar som moderator för debatten.

Förslag på debattämnen:

- Sol, vind och vatten är framtidens energikällor
- Alla borde äta mindre kött
- De rika länderna har störst ansvar för att stoppa klimatförändringarna
- Kärnkraften bör avvecklas
- Vi i Sverige måste ändra livsstil för att nå en hållbar utveckling
- Det är politikernas ansvar att förändra världen
- Inför bensinskatt och bilfri innerstad

Tips!

Bjud in kommunpolitiker, rektor eller andra klasser att fungera som åhörare och/eller motdebattörer. Låna skolans aula och möblera upp för en paneldebatt.

